

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
24/10. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2010. március 9.

A főtanácsnok indítványa a C-428/08. sz. ügyben
Monsanto Technology LLC kontra Cefetra BV és társai

Első alkalommal kérték fel a Bíróságot a biotechnológiai találmányok oltalmáról szóló európai jogszabály hatályának értelmezésére

Paolo Mengozzi főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a génszekvencia szabadalma annyiban részesül oltalomban, amennyiben a genetikai információ ténylegesen ellátja a magában a szabadalomban leírt funkcióit

A Monsanto 1996 óta szabadalmasa egy európai génszekvencia-szabadalomnak, amely azt – a szója DNS-ébe való építése esetén – az ugyanezen társaság által gyártott, és „Roundup” névvel forgalmazott gyomirtó szerre, a glifozátra ellenállóvá teszi. A mezőgazdasági termelők a szójakultúra károsítása nélkül használhatják a gyomirtó szert a gyomnövényekkel szemben. A géntechnológiával módosított szóját („RR”, vagyis „Roundup ready szója”) a világ különböző országaiban termesztik, az Európai Unióban azonban nem.

2005 és 2006 során az alapeljárás alperes társaságai takarmány előállítására céljából szójalisztet importáltak Argentínából, ahol is az RR szóját széles körben termesztik, ám ahol a Monsanto nem rendelkezik génszekvencia-szabadalommal. A Monsanto által megrendelt elemzés során az RR szójára jellemző DNS-nyomok jelenlétére derült fény, így módon pedig bebizonyosodott, hogy az importált lisztet olyan géntechnológiával módosított szójából állították elő, amelynek európai szabadalmával a Monsanto rendelkezik.

A holland bíróság – amely előtt a Monsanto pert indított – annak meghatározását kérte a Bíróságtól, hogy az Európai Unióban milyen oltalomban részesülhetnek a biotechnológiai találmányok, és különösen a genetikai információval kapcsolatos szabadalmak.

Annak megállapításáról van szó, hogy maga a genetikai információ mennyiben állhat oltalom alatt kémiai vegyületként akkor, ha csak – egyfajta „maradékanyagként” – található meg valamely olyan termékben (például a lisztben), amely az ökológiai termék (szójanövények) feldolgozásának eredménye, amely utóbbiban a szekvencia betölti funkcióját (a glifozáttal szembeni védeltséget biztosítva).

Paolo Mengozzi főtanácsnok – a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló irányelv¹ szövegének és hatályának vizsgálata alapján – úgy véli, hogy a szabadalmazott DNS-t mint vegyi anyagot annyiban illeti meg oltalom, amennyiben az betölti azt a funkciót, amelynek tekintetében szabadalmazták. A főtanácsnok véleménye szerint kizárólag ebben az esetben áll oltalom alatt az az „anyag” is, amely a DNS-t tartalmazza.

Az irányelv – a DNS által betöltött funkció figyelembe vétele révén – lehetővé teszi a különbségtételt a „felfedezés” (azaz a génszekvencia pusztá azonosítása, funkciójának megjelölése nélkül), amely önmagában nem szabadalmaztatható, valamint a „találmány” (azaz a funkció megjelölésével párosuló felfedezés) között.

Következésképpen a génszekvencia minden lehetséges – akár a szabadalmi bejelentés időpontjában még nem ismert – funkciójának oltalmazása azt jelentené, hogy a szabadalmak

¹ Az 1998. július 6-i 98/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 213., 1998. 7. 30., 13. o.; magyar nyelvű kiadás 13. fejezet, 20. kötet, 395. o.).

területén érvényesülő elvekkel ellentétben a szabadalmat a bejelentése időpontjában még ismeretlen funkciók tekintetében is elismerik, vagyis más szóval, hogy a pusztá felfedezés szabadalmaztathatóságát teszik lehetővé.

Ezen túlmenően, mivel nem lehet tudni, hogy az élelmiszerláncban és a származó termékekben meddig lehet még felismerni a géntechnológiával módosított növény eredeti DNS-ének nyomait, amelyeknek – noha nem töltenek be semmiféle funkciót – már önmagában a jelenléte meghatározatlan számú származékos terméket vetne alá a valamely növény génszekvenciáját szabadalmaztató személy általi ellenőrzésnek.

A főtanácsnok tehát úgy véli, hogy **a génszekvenciával kapcsolatos szabadalom tekintetében biztosított oltalom azokra a tényállásokra korlátozódik, amelyekben a genetikai információ ténylegesen ellátja a szabadalomban leírt funkcióit. Ez érvényes mind a szekvencia mint olyan, mind pedig az azt tartalmazó anyagok oltalma tekintetében.**

A főtanácsnok véleménye szerint továbbá **az irányelv az Európai Unióban a biotechnológiai találmánynak biztosított oltalom kimerítő szabályozását képezi, és nem teszi lehetővé, hogy valamely nemzeti szabályozás ennél tágabb oltalmat biztosítson.** Az irányelv célja ugyanis a piac és a verseny támogatása, valamint annak megakadályozása, hogy az e területen meglévő szabályozási eltérések hátrányosan érinthessék az Unión belüli kereskedelmet.

Nem releváns az, hogy a szabadalmat az irányelv hatálybalépése előtt (1998. július 30.) adták meg. Egyrészt ugyanis az irányelv nem tartalmaz átmeneti rendelkezéseket, másrészt pedig a nemzeti jog uniós jognak megfelelő értelmezésére irányuló kötelezettség – az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében – a vonatkozó uniós rendelkezéseket megelőzően már meglévő nemzeti rendelkezésekre is vonatkozik. Ezenfelül az irányelv biztosítja azon funkciók oltalmát, amelyekre a génszekvenciát szabadalmazták, és azt semmi nem kérdőjelezi meg.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499